

Vonulási adatok Hollandiából.

II. közlemény.*

Dr. EKAMA H. úr 1899 óta gyűjti Hollandiában az aviphaenologiai adatokat, s folytatja ezzel azt az elismerésre méltó munkát, a melyet a „*Nederlandsch Meteorol. Institut*“ 1867-ben kezdeményezett és három évtizednél hosszabb időn át végzett. Szívesen közöljük ezeket az adatokat, de azért kénytelenek vagyunk rámutatni arra a hiányukra, hogy alig két-három állomáson folyik a megfigyelés rendszeresen, évről-évre, úgy hogy alig remélhető, hogy dr. EKAMA úr buzgó működését és fáradozását a megérdemelt siker koronázná *hosszabb megszakításlan sorozatok* alakjában, a melyek nélkül pedig elveszítjük a madárvonulás kérdésének kutatására a leghathatósabb eszközt. Igen szerencsésnek kell tartanunk a *Corvus cornix* faj fölvételét, minthogy alig van más oly téli vendég, a melyet oly könnyen és oly sok állomáson lehetne megfigyelni, mint a közismert dolmányos varjút. Az erre vonatkozó adatok alapján idővel tán lehetségesse válik egy téli vendég vonulási viszonyainak első behatóbb és sikerre való kilátást nyújtó tanulmányozása.

Dr. EKAMA úr közleményéből előbb adunk néhány oly adatot, a melyeket a következő táblázatban nem lehetett elhelyezni.

Schrans állomásra 1901-ben érkezett:

Hirundo rustica Ápr. 23.

Ciconia ciconia Márcz. 27.

Hirundo rustica a fészekrakást megkezdte.

<i>Dreischor</i>	Mai	4.	1904.
<i>Hippolytushof</i>	Apr.	28.	1900.
<i>Schoonhoven</i>	Mai	2.	1900.
„	Apr.	24.	1902.
<i>Schrans</i>	Mai	8.	1900.
„	„	7.	1901.
<i>Sommelsdyk</i>	„	7.	1900.

A táblázatra vonatkozólag megjegyezzük, hogy rövidség kedvéért a fajok nevét nem irtuk ki; a fajokat az alább következő számok jelölik:

1. *Hirundo rustica*. Az adatok az első megjelenésre és utolsó mutatkozásra vonatkoznak.

* Az első „*Aquila*“ IX. p. 193.

Zugsdaten aus Holland.

II. Bericht.*

Herr Dr. H. EKAMA sammelt in Holland seit 1899 aviphaenologische Daten und bietet dadurch eine Fortsetzung jener anerkennungswürdigen Arbeit, welche das „*Nederlandsch Meteorol. Institut*“ anno 1867 begonnen und mehr als drei Decennien hindurch geführt hat. Wir geben diesen Daten bereitwilligst Raum, doch finden wir uns trotzdem gezwungen, einen empfindlichen Mangel derselben zu berühren. Es wird nämlich nur an zwei-drei Stationen systematisch, von Jahr zu Jahr observiert, so dass *längere, ununterbrochene Serien* als würdiger Erfolg der pflichteifrigen Arbeit und Mühe Herrn Dr. EKAMA's kaum zu erhoffen sind, wo doch eben diese die wirksamsten Mauerbrecher in der Frage des Vogelzuges abgeben. Als sehr glücklich muss die Wahl von *Corvus cornix* bezeichnet werden, indem andere Wintergäste kaum so leicht und an so zahlreichen Stationen beobachtet werden könnten, wie die allbekannte Nebelkrähe. Es wird dadurch mit der Zeit vielleicht möglich, den Zug eines Wintergastes zum ersten Male eingehender und mit Aussicht auf Erfolg zu untersuchen.

Es folgen zuerst solche Daten, welche in die Tabelle nicht eingereiht werden konnten.

In *Schrans* kam im Jahre 1901:

Hirundo rustica am 23. Apr.

Ciconia ciconia am 27. März an.

Hirundo rustica begann den Nestbau.

<i>Sommelsdyk</i>	Apr.	29.	1902.
„	Mai	13.	1904.
<i>Zomeren</i>	„	7.	1900.
„	Apr.	23.	1902.
„	„	30.	1903.
„	Mai	14.	1904.

Die Tabelle betreffend bemerken wir, dass aus räumlichen Gründen die Arten nicht mit Namen genannt wurden, sondern dieselben mit den unten folgenden Zahlen bezeichnet wurden.

1. *Hirundo rustica*. Erste Ankunft, letztes Vorkommen.

* Der erste in „*Aquila*“ IX. p. 193.

2. *Cuculus canorus*. Első és utolsó kakukszó.
 3. *Ciconia ciconia*. Első és utolsó megjelenés.
 4. *Corvus cornix*. A tavaszi adatok a távozásra és az őszi az érkezésre vonatkoznak.
 5. *Luscinia luscinia*. Első megszólalás.

Mint hogy az 1900. évi megfigyeléseket annak idején, mikor az 1899. és 1901. éveket közöltük, nem kaptuk meg — elvesztek a postán, azért most utólag közöljük őket; innen a hézag 1900 és 1902 között. M. O. K.

2. *Cuculus canorus*. Erster und letzter Ruf.
 3. *Ciconia ciconia*. Erstes und letztes Vorkommen.
 4. *Corvus cornix*. Die Frühjahrsdaten beziehen sich auf den Wegzug, die Herbstdaten auf die Ankunft.
 5. *Luscinia luscinia*. Erster Gesang.

Indem die Beobachtungen von 1900 seinerzeit, als 1899 und 1901 erschienen, auf der Post verloren gingen, werden dieselben jetzt nachträglich publizirt, daher die Lücke zwischen 1900 und 1902. U. O. C.

Megfigyelő állomás Beobachtungsstation	Tavaszi vonulás — Frühjahrszug				Őszi vonulás — Herbstzug				
	Faj Art	1900	1902	1903	1904	1900	1902	1903	1904
Achlum	1	Apr. 19	—	—	—	—	—	—	—
	2	Mai 15	—	—	—	—	—	—	—
Amersfoort	4	—	—	—	—	—	—	—	Okt. 1
Amsterdam	1	Apr. 20	Apr. 6	Apr. 10	Apr. 14	—	—	—	—
Bergambacht	2	—	Apr. 18	—	—	—	—	—	—
Berlikum	1	—	—	—	Apr. 19	—	—	—	—
	2	—	—	—	Mai 10	—	—	—	—
	3	—	—	—	Apr. 9	—	—	—	—
	4	—	—	—	„ 14	—	—	—	—
Biggekerke	2	Apr. 23	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	Okt. 1	—	—
de Bilt	1	Apr. 24	—	—	—	—	—	—	—
	2	Mai 5	—	—	—	—	—	—	—
	3	—	—	—	Apr. 6	—	—	—	—
Buren	3	—	—	—	Febr. 12	—	—	—	—
Deil	1	—	—	—	Apr. 9	—	—	—	—
Dordrecht	3	—	—	—	Mart. 17	—	—	—	—
Dreischor	1	—	Apr. 13	—	Apr. 15	—	—	—	Okt. 8
	2	—	„ 19	—	„ 18	—	—	—	—
	4	—	„ 22	—	Mart. 30	—	—	—	Okt. 10
Enschede	1	—	„ 12	—	—	—	—	—	—
	2	—	„ 22	—	—	—	—	—	—
	3	—	„ 3	—	—	—	—	—	—
	4	—	„ 28	—	—	—	—	—	—
Giesendam	3	—	—	Mart. 8	—	—	—	—	—
's Graveland	1	—	—	—	Apr. 13	—	—	—	Sept. 27
	3	—	Mart. 13	—	„ 4	—	Sept. 4	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	—	Okt. 11
Gronn	1	—	—	Apr. 23	—	—	—	—	—
	2	—	—	Mai 2	—	—	—	—	—
Halsteren	2	—	—	„ 3	—	—	—	—	—
Heemstede	1	—	—	—	Apr. 9	—	—	—	—
	2	—	—	—	„ 15	—	—	—	—
	5	—	—	—	„ 14	—	—	—	—

Megfigyelő állomás Beobachtungsstation	Tavaszi vonulás — Frühjahrszug				Őszi vonulás — Herbstzug				
	Faj Art	1900	1902	1903	1904	1900	1902	1903	1904
Hillegersberg	1	—	—	—	Apr. 7	—	—	—	—
Hilversum	1	—	Mai 15	Apr. 27	—	—	—	—	—
	2	—	„ 15	Mai 10	—	—	—	—	—
	3	—	Mart. 4	Mart. 4	—	—	—	—	—
	4	—	„ 8	„ 31	—	—	—	—	—
Hippolytushof	1	Apr. 23	—	—	—	—	—	Okt. 11	Okt. 8
	2	Mai 4	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	Mart. 5	—	—	—	Sept. 29	Okt. 10
Hollum (Ameland)	1	—	—	—	Mai 2	—	—	—	Sept. 26
	2	—	—	—	„ 9	—	—	—	Aug. 20
	3	—	—	—	Mart. 9	—	—	—	—
	4	—	—	—	„ 19	—	—	—	Okt. 20
Muidenberg	1	Apr. 16	—	—	—	—	—	—	—
Mydrecht	1	—	—	—	—	—	Okt. 2	—	—
	4	—	—	—	—	—	„ 1	—	—
Nienn Beserland	3	—	—	Mart. 10	—	—	—	—	—
Nietop	4	—	—	—	—	—	Okt. 1	—	—
Noordwykerhout	4	—	—	—	Apr. 30	—	—	—	—
Oud Vossemeer	1	—	—	Apr. 27	„ 11	—	—	—	—
	2	—	—	„ 28	„ 14	—	—	—	—
	4	—	—	—	„ 5	—	—	—	—
Roekanje	1	—	Apr. 21	Apr. 10	—	—	Sept. 2	Sept. 12	—
	2	—	„ 15	„ 29	—	—	Jul. 21	Jul. 18	—
	3	—	Mart. 15	„ 30	—	—	Aug. 14	Aug. 10	—
	4	—	„ 12	Mart. 16	—	—	Okt. 14	—	—
Rotterdam	3	—	—	—	Mart. 7	—	—	—	—
Rys	2	—	Mai 12	—	—	—	—	—	—
Rysbergen	1	—	Apr. 4	—	—	—	—	—	—
Ryswyk	1	Apr. 29	—	—	—	—	—	—	—
	2	Mai 6	—	—	—	—	—	—	—
St. Jacobi Parochie	1	—	—	Mai 3	—	—	—	—	—
	2	—	—	„ 20	—	—	—	—	—
Scheweningen	1	Apr. 12	—	—	—	—	—	—	—
	2	—	—	Mai 3	—	—	—	—	—
Schiedam	2	Mai 2	—	—	—	—	—	—	—
Scholerland	3	—	—	—	Mart. 10	—	—	—	—
Schoonhoven	1	Apr. 13	Apr. 5	—	—	Sept. 27	Okt. 10	—	—
	2	Mai 1	„ 23	—	—	„ 9	Jul. 21	—	—
	3	—	Mart. 17	—	—	—	Aug. 10	—	—
	4	—	Apr. 1	—	—	—	Okt. 25	—	—
Schrans	1	Mai 3	—	—	—	—	—	—	—
Sommelsdyk	1	Apr. 19	Apr. 13	Apr. 20	Apr. 13	Okt. 5	Okt. 10	Sept. 15	Sept. 21
	2	—	„ 20	—	—	—	Aug. 10	—	—
	4	—	Mai 4	—	—	—	Sept. 20	—	—
Steenwykerwold	2	—	—	Mai 2	Mai 4	—	—	—	—

Megfigyelő állomás Beobachtungsstation	Tavaszi vonulás — Frühjahrszug				Őszi vonulás — Herbstzug				
	Faj Art	1900	1902	1903	1904	1900	1902	1903	1904
Stryen	2	—	—	Mai 2	—	—	—	—	—
Texel	1	Apr. 19	—	Apr. 29	—	—	—	—	—
	2	—	Mai 11	—	—	—	—	—	—
	3	—	Apr. 24	Apr. 26	—	—	—	—	—
Tiel	2	—	—	Mai 2	—	—	Sept. 28	—	—
Tolen	1	—	—	—	Apr. 9	—	—	—	—
	2	—	—	—	" 13	—	—	—	—
	3	—	—	Apr. 18	—	—	—	—	—
Utrecht	1	Apr. 16	—	" 14	Apr. 26	—	—	—	—
	2	—	Mai 2	—	—	—	—	—	—
	3	—	Mart. 30	—	—	—	—	—	—
	4	—	" 23	—	Mart. 6	—	—	—	Nov. 9
Valkenberg	1	—	—	—	Apr. 13	—	—	—	—
	2	—	—	—	" 23	—	—	—	—
	5	—	—	—	" 13	—	—	—	—
Vlissingen	1	Mai 1	—	—	—	—	—	—	—
	2	" 5	—	—	—	—	—	—	—
Vyfheerenlanden	3	—	Mart. 2	—	—	—	—	—	—
Wageningen	1	Apr. 1	—	—	Apr. 8	—	—	—	—
	2	Mai 2	—	—	Mai 1	—	—	—	—
	3	—	—	—	Mart. 28	—	—	—	—
	4	—	—	—	" 14	—	—	—	Okt. 4
Wamel	2	—	—	—	Mai 1	—	—	—	—
Warfhuizen	1	Apr. 5	—	—	" 1	—	—	—	—
	2	Mai 5	—	—	—	—	—	—	—
	4	—	—	—	—	—	—	Okt. 14	—
Westervoort	1	Mai 17	—	—	—	—	—	—	—
	2	" 2	—	—	—	—	—	—	—
Zaandam	1	Apr. 26	Apr. 18	Apr. 28	—	Okt. 2	Sept. 28	—	—
Zevenbergen	1	" 20	" 6	" 21	Apr. 14	—	Okt. 5	Okt. 14	—
	2	" 29	" 19	" 26	" 25	—	—	—	—
	3	—	Mart. 5	Mart. 6	Mart. 22	—	—	—	—
	4	—	" 20	Apr. 5	Apr. 6	—	Okt. 7	Okt. 3	Okt. 9
Zevenhuizen	1	Apr. 20	—	—	—	—	—	—	—
	2	Mai 1	—	—	—	—	—	—	—
Zomerem	1	Apr. 20	Apr. 5	Apr. 20	Apr. 8	—	Sept. 2	Okt. 15	Sept. 10
	2	" 25	" 20	" 27	—	—	—	—	—
	3	—	Mart. 7	" 3	—	—	—	Aug. 26	—
	4	—	" 22	Mart. 14	Mart. 25	—	—	Okt. 10	Okt. 12
	5	—	—	Apr. 27	Apr. 13	—	—	—	—
Zundert	1	—	Apr. 5	—	—	—	Sept. 4	—	—
	2	—	" 18	—	Apr. 16	—	—	—	—
	3	—	Mart. 1	—	—	—	Okt. 13	—	—
	4	—	Apr. 12	—	—	—	—	—	—
Zutfen	1	—	" 10	—	—	—	—	—	—